

ב"ה

הדו-קיום בין יהודים לערבים מתקופת טרום האסלאם עד קום מדינת ישראל

עבודת דוקטורט של יהודית קרפטי

בית המדרש לרבנים – האוניברסיטה ללימודי היהדות בהונגריה, התשס"ט

סיכום

מטרתה של עבודת המחקר הזאת הייתה לשפוך אור על החשיבות של הבנת התהליך ההיסטורי, החברתי והתרבותי של הדו-קיום בין יהודים לערבים. תהליך זה משפיע על המצב הדומיננטי היום בחברות המוסלמיות במזרח התיכון ובצפון אפריקה. בניתוח של התופעות החברתיות, האנתרופולוגיות, התרבותיות והרוחניות העדפתי גישות רב-תחומיות, וסמכתי על מקורות היסטוריים ראשוניים שכתובים באנגלית, בעברית, בערבית או בצרפתית ולא יצאו לאור בשפה ההונגרית. במסגרת המחקרים התייחסתי אל הדעות והתיאוריות של חוקרים מוסמכים ומקובלים כגון יצחק בן-צבי, חיים הרשברג, ש"ד גויטן, ב' לויס ונ' סטילמן.

מבנה העבודה הוא כדלהלן: העבודה מורכבת משלושה חלקים. בחלק הראשון אני מציגה תמונה כללית של כל השינויים שהתרחשו ביחס הערבים ליהודים כתוצאה מהמצב הפוליטי והאידיאולוגי מאז הופעת האסלאם עד המאה ה-19. במסגרת הניתוח שלי אני בודקת את האמיתות של האמירות שלהלן:

א. גורלם של יהודים בארצות ערביות שפר עליהם יותר מגורלם של יהודים בארצות הנוצריות באירופה.

ב. הדו-קיום הרגוע בין יהודים לערבים פסק בעקבות הופעת המעצמות הגדולות ו / או הפעולות של הציונים במזרח התיכון ובצפון אפריקה.

בחלק השני אני מתמקדת בהשפעתן של התברות האירופיות על החברות במזרח התיכון ובצפון אפריקה, באתגרים של המודרניזציה ובהפצה של האנטישמיות הפוליטית והאידיאולוגיה הנאצית בקרב תנועות פאן-ערביות, תהליכים שהובילו לרדיפות היהודים ולפוגרומים קשים בזמן מלחמת העולם השנייה.

בחלק האחרון אני בוחנת את תגובתם של יהודי הארצות הערביות לאתגרים שבעו מהמודרניזציה בסוף המאה ה-19 ובתחילת המאה ה-20: התבוללות, השתתפות בהתחדשות התרבות הערבית, וכן השתתפות בפעולות הציוניות, שנעשו התגובה הרלבנטית ביותר ליחיד המזרח התיכון וצפון אפריקה בשנים שאחרי מלחמת העולם השנייה.